

AWTOR:BATYR GALABAÝEW (B FEATER)

**TARYH ALYMPYÝADAÇYLAR KITABY
(GYSGALDYLAN) 2019 ÝYL**

AWTOR EDEN IŞI ÜÇIN HIÇ KIMIŇ ÖŇÜNDE JOGAP BERMEÝÄR.MAGLUMATLAR ORTA MEKDEP , ÝOKARY OKUWLARYŇ KITAPLARYNDAN WE BIRNAÇE GOLLANMALARDAN ALYNDY ...BAŞGADA MAGLUMATLAR KÄN BIZ BILEN HABARLAŞYP ALYP BILERSINIZ...

BATYR GALABAÝEWIŇ DÜZEN DERS BÄSLEŞIKLERİNDE GELİP BİLÄÝJEK

DÜNYÄ ÝURTLARYNYŇ HRONIKASY:

1. ASSIRI DÖWLETI - B.E.ÖŇKI-1730 DÖREÝÄR, B.E.ÖŇKI 605-ÝYLDA WAWILONLAR TARAPYNDAN ÝYKYLÝAR. PAÝTAGTY NINEWIÝA
2. ELAM DÖWLETI - B.E.ÖŇKI 2700 ÝYLDA DÖREÝÄR - B.E.ÖŇKI 539 ÝYLDA ÝYKYLÝAR . PAÝTAGTY SUZY
3. WAWILON DÖWLETI - B.E.ÖŇKI 1742 ÝYLDA DÖREÝÄR. B.E.ÖŇKI 538 ÝYLDA KIR 2nji TARAPYNDAN ÝYKYLÝAR. PAÝTAGTY WAWILON
4. HETT DÖWLETI - B.E.ÖŇKI 18 -17 ASYRDA DÖREÝÄR. B.E.ÖŇKI 1190 ÝYKYLÝAR. PAÝTAGTY HATTUSA
5. BOSFOR PATYŞALYGY - 480 ÝYLDA KERÇ WE TAMAM GREK ŞÄHERLERIŇ BIRIKMESİNDE DÖREÝÄR. 4 NJI ASYRDA HUNLAR TARAPYNDAN ÝYKYLÝAR. PAÝTAGTY PANTIKOPEÝ
6. ÇU ŞALYGY - B.E.ÖŇKI 722 DÖREÝÄR. B.E.ÖŇKI 212 ÝYLDA ÝYKYLÝAR
7. SERB-GREK PATYŞALYGY - 1250-1355
8. GALI-WOLYN KNÝAZLYGY - 1199-1392
9. KRYM HANLYGY - 1478-1774
10. MAGADHA - B.E.ÖŇKI 544 - B.E.ÖŇKI 491
11. BAHMANI DÖWLETI - 1347-1527 HINDISTANDA DÖRÄN DÖWLET
12. WESTGOTOB KOROLLYGY - 419-718
13. KORDOW HALYFLYGY - 1031-1492 ISPANÝAŇ ÇÄGINDE DÖRÄN ARAP DÖWLETI
14. AWSTRO-WENGERIÝA IMPERIÝASY - 1867-1918
15. MUKADDES RIM IMPERIÝASY - 962 ýlda Otton 1nji esaslandyrýar. 1648-nji ýlda 30ýyllyk urşdan soň ýykylýar.
16. BOLGAR ŞALYGY - 681-1018
17. KANEM-BORNO DÖWLETI - 700-1376

18.REÇ POSPOLITAÝA (POLŞA)-1569-1796

19.KIÝEW RUSY-862-1240

20.IDRISIDY DÖWLETI - 789-905 PAÝTAGTY FEÝ

21.MAJAPAHIT IMPERIÝASY-1293 -1520

22.FATIMID HALYFLYGY-909-1171

23.MONGOL IMPERIÝASY-1206-1361 PAÝTAGTY ÇYN-MAÇYN

24.HAZAR HANLYGY-650-969

25.WEÝMAR RESPUBLIKASY-1919-1934 GERMANIÝADA 1NJI JAHAN
URŞYNDAN SOŇ DÖRÄN.

26.GAJARLAR NESIL ŞALYGY-1795-1925 (PAÝTAGTY TÖWRIZ BOLAN)

27.AŞTARHANLYLAR NESIL ŞALYGY-1597-1740

28.OMEÝATLAR NESIL ŞALYGY-661-750

29.ABBASYLAR NESIL ŞALYGY-750-1258

30.KOKANT HANLYGY-1710 ÝYLDA ŞAHRUH BEG ESASLNADYRÝAR. 1865
ÝYLDA RUSLAR TARAPYNDAN BASYLYP ALYNÝAR

31.Gruziýadaky Kulikiýa patyşalygy-1080-1375

BATYR GALABAÝEWIŇ DÜZEN DERS BÄSLEŞIKLERDE GELIP BİLÄÝJEK

GOZGALAŇLARYŇ HRONIKASY:

- 1.SPARTAGYŇ GOZGALAŇY-B.E.ÖŇKI 74-71 ÝYLLARDA
- 2.SARY DAŇYLAR GOZGALAŇY-184 ÝYLDA
- 3.GÜNDOGAR RIMDE GOTLARYŇ GOZGALAŇY-378 ÝYLDA
- 4.MAZDAKÇYLARYŇ GOZGALAŇY-491-529 ÝYLLARDA
- 5.HUAN ÇAONYŇ GOZGALAŇY-874-884 ÝYLLARDA
- 6.ABA SERDARYŇ GOZGALAŇY-1550-1558 ÝYLLARDA
- 7.ABA-MUSLIMIŇ GOZGALAŇY-747-750 ÝYLLARDA
- 8.MUKANNANYŇ GOZGALAŇY- 776-783 ÝYLLARDA
- 9.GYZYL HÜRREMLER GOZGALAŇY-816-837 ÝYLLARDA
- 10.SPITAMENIŇ GOZGALAŇY- B.E.ÖŇKI 329-327 ÝYLLARDA
- 11.ŽAKERIÝA GOZGALAŇY-1358 ÝYLDA
- 12.RUSSIÝADA DEKABRISTLARYŇ GOZGALAŇY-1825 ÝYLDA
- 13.NÝU-ÝORK KOLONÝASYNDAKY GOZGALAŇ-1689-1691 ÝYLLARDA
- 14.STEPAN RAZINIŇ GOZGALAŇY-1668-1671 ÝYLLARDA
- 15.HYTAÝDA TAÝPINLERIŇ GOZGALAŇY-1843-1863 ÝYLLARDA
- 16.LIONDAKY DOKMAÇYLARYŇ GOZGALAŇY-1831-1834 ÝYLLARDA
- 17.SELEZIÝADAKY DOKMAÇYLARYŇ GOZGALAŇY-1844 ÝYLDA
- 18.PARIŽDE IŞÇILERIŇ GOZGALAŇY-1848 ÝYLDA 23-24 IÝUNDA
- 19.BERLINDÄKI GOZGALAŇ-1848 ÝYLDA
- 20.SAKSONIÝA WE BADENDE BOLON GOZGALAŇLAR-1849 ÝYLDA
- 21.ABULKADYRYŇ GOZGALAŇY-1832-1847-NJI ÝYLLARDA
- 22.WENESIÝADAKY GOZGALAŇ-1848 ÝYLDA
- 23.RIMDÄKI GOZGALAŇ-1848 ÝYLDA
- 24.PRAGADAKY GOZGALAŇ-1848 ÝYLDA
- 25.WENEDAKY GOZGALAŇ-1848 ÝYLDA
- 26.GAITIDE GULLARYŇ GOZGALAŇY-1791-1804 ÝYLLARDA
- 27.IDALGONYŇ GOZGALAŇY-1810-1821 ÝYLLARDA
- 28.SISILIÝA ADASYNDAKY GOZGALAŇLAR -1860 ÝYLLARDA
- 29.MOROZOW GOZGALAŇY-1885 ÝYLDA
- 30.POLŞADAKY ,LITWADA,WE BELORUSSIÝADAKY GOZGALAŇLER-1863-1864 ÝYLLARDA
- 31.JON BRAUNYŇ GOZGALAŇY-1850 ÝYLDA
- 32.BABYLARYŇ HEREKETI-1848-1852 ÝYLLARDA
- 33.MAZANDERANDAKY GOZGALAŇ-1849 ÝYLDA
- 34.SYPAÝYLARYŇ GOZGALAŇY(HINDISTANDAKY)-1857-1859 ÝYLLARDA
- 35.MÄTÄÇILERIŇ GOZGALAŇY- 1881-1899 ÝYLDA

-
36. TÄHRANDAKY WE TÖWRIZDÄKI GOZGALAÑLAR-1905-1909 ÝYLLARDA
  37. IHETUANLARYÑ (BOKSÝORLARYÑ) GOZGALAÑY-1899-1900 ÝYLLARDA
  38. OÇAN GOZGALAÑY-1911 ÝYLDA
  39. KORNILOWYÑ GOZGALAÑY-1917 ÝYLDA AGUSTDA
  40. KILDÄKI GOZGALAÑ-1918 ÝYLDA
  41. "SPARTAKÇYLARYÑ" BERLINDÄKI GOZGALAÑY-1919 ÝYLDA
  42. RUSSIÝADAKY ÝEMELÝANO PUGAÇÝOWYÑ GOZGALAÑY-1773-1775 ÝYLLARDA
  43. BUHARA GOZGALAÑY-1821-1825 ÝYLLARDA
  44. MAHMYT TARABANYÑ GOZGALAÑY-1238 ÝYLDA
  45. ETREK-GÜRGEN TÜRKMENLERIÑ GOZGALAÑY-1813 ÝYLDA
  46. HYWA TÜRKMENLERIÑ GOZGALAÑY-1855-1867 ÝYLLARDA
  47. LEBAP TÜRKMENLERIÑ BUHARA EMIRINE GARŞY GOZGALAÑY-1801-1802, 1822 ÝYLLARDA
  48. JÜNEÝIT HANYÑ ÝOLBAŞÇYLYGYNDAKY GOZGALAÑ-1916 ÝYLDA
  49. EZIZ HANYÑ ÝOLBAŞÇYLYGYNDAKY GOZGALAÑ -1916 ÝYLDA
  50. GÜNBATAR TÜRKMENISTANDA MILLI AZAT EDIJILIK GOZGALAÑY-1916 ÝYLDA
  51. GUŞTEGINIÑ ÝOLBAŞÇYLYGYNDAKY GOZGALAÑ-1222 ÝYLDA
  52. AWSTRALIÝADAKY "ALTYN GÖZLEÝJILERIÑ" GOZGALAÑY-1834 ÝYLDA
  53. GYZYL GUŞAKLYLAR GOZGALAÑY-1368 -NJI ÝYLDA
  54. NIKA GOZGALAÑY-532 -NJI ÝYLDA
  55. ABRUÝYÑ GOZGALAÑY- 585 - NJI ÝYLDA
  56. BULAWINIÑ GOZGALAÑY-1707-1708 ÝYLLARDA
  57. ŞANAZAR BEGIÑ GOZGALAÑY-1607-1611 ÝYLLARDA

BATYR GALABAÝEWIŇ DÜZEN DERS BÄSLEŞIKLERDE GELIP BİLÄÝJEK
TÜRKMEN DÖWLETLERIŇ HIRONIKASY:(1)

- 1.EÝRANDAKY KERMAN SELJUK DÖWLETI-1051 ÝYLDA GURT
ESASLANDYRÝAR,1187 ÝYLDA DINAR BEG TARAPYNDAN ÝYKYLÝAR
- 2.ŞAMDAKY SELJUK DÖWLETI-1079 ÝYLDA GURLY BEG ESASLNADYRÝAR,1117
ÝYLDA DÖWLET ÝYKYLÝAR
- 3.YRAKDAKY SELJUK TÜRKMEN DÖWLETI-1118 ÝYLDA SOLTAN SANJAR
ESASLANDYRÝAR,BIRINJI SOLTANY MAHMYT BOLÝA,1194 ÝYKYLÝAR
- 4.ANADOLYDAKY SELJUKLARYŇ DÖWLETI-1075 ÝYLDA SÜLEÝMAN ŞA
ESASLANDYRÝAR,1308 ÝYLDA ÝYKYLÝAR
- 5.MÜSÜRDÄKI EÝÝUBULAR DÖWLETI-1171 ÝYLDA SALAHEDDIN EÝÝUBY
ESASLANDYRÝAR,1250 ÝYLDA AÝBEG TÜRKMEN ÝYKÝAR
- 6.TÜRKMENLERIŇ MEMLUKLAR DÖWLETI-1250 ÝYLDA AÝBEG
ESASLANDYRÝAR,1517 ÝYLDA OSMANLAR TARAPYNDAN ÝYKYLÝAR
- 7.GARAGOÝUNLY TÜRKMEN DÖWLETI-1330 ÝYLDA BAHARLY TAÝPALAR
ESASLANDYRÝAR,1469 ÝYLDA BOLSA ÝYKYLÝAR
- 8.AKGOÝUNLY TÜRKMEN DÖWLETI-1340 ÝYLDA ESASLANDYRYLÝAR,1499
ÝYLDA ABHAR ŞERNAMA BILEN BOLSA ÝYKYLÝAR
- 9.SEFEWILER DÖWLETI-1499 ÝYLDA YSMAÝYL ŞA ESASLANDYRÝAR,1736
ÝYLDA NEDIR ŞA ÝYKÝAR
- 10.AÝBEGLILER DÖWLETI-1206 ÝYLDA AÝBEG ESASLANDYRÝAR,1290 ÝYLDA
JELALEDIN FERUZ HALAÇY ÝYKÝAR.
- 11.HALAÇY TKM DÖWLETI-JELALEDIN HALAÇ 1290 ÝYLDA
ESASLANDYRÝAR,1320 ÝYLDA GYÝASEDDIN TOGALAK ÝYKÝAR
- 12.TOGALAKLAR TKM DÖWLETI-1320 ÝYLDA GYÝASEDDIN TOGALAK
ESASLANDYRÝAR,1555 ÝYLDA ÝYKYLÝAR
- 13.KUTUBŞA TKM DÖWLET -1512 ÝYLDA SOLTANGULY KUTBULMÜLK
ESASLANDYRÝAR,1687 ÝYLDA DÖWLET ÝYKYLÝAR
- 14.BEÝIK MOGOLLAR DÖWLETI-1526 ÝYLDA MUHAMMET BABYR
ESASLANDYRÝAR,1858 ÝYLDA ÝYKYLÝAR.
- 15.GARAHANLY TKM DÖWLETI-840 ÝYLDA BELGE KÜL KADYR
ESASLANDYRÝAR ,1212 ÝYLDA ALAEDDIN MUHAMMET 2 TARAPYNDAN
ÝYKYLÝAR

16.GAZNALY TKM DÖWLETI-962 12 ÝANWARDA (KÖP ÝERDE 963 HEM DIÝILYAR) ÝYLDA ALP TEGIN ESASLANDYRÝAR,1186 ÝYLDA ÝYKYLÝAR.IÑ SOŇKY PATYŞASY HYSROW MÄLIK BOLÝAR

17.TAHYRLAR DÖWLETI- 821 ÝYLDA TAHYR IBN HÜSEÝIN OGLY ABDULLAHA ESASLANDYRÝAR. -873 ÝYLDA SAFFARLAR TARAPYNDAN ÝYKYLÝAR.

18.SAFFARYLAR DÖWLETI- 861 ÝYLDA ÝAKUP IBN LEÝS ESASLANDYRÝAR. SAFFAR DIÝMEK ARAPÇA"MIS" DIÝMEK. -900 ÝYLDA ÝYKYLÝAR.

19.SAMANYLAR DÖWLETI-874 YSMAÝYL IBN AHMET ESASLANDYRÝAR. -999 GARAHANLYLAR ÝYKYLÝAR.

20.SASANY TKM DÖWLETI-226 ÝYLDA ARDAŞIR ESASLANDYRÝAR,651 ÝYLDA IÑ SOŇKY PATYŞALY ÝEZGERT 3-IÑ ÖLÜMI BLN ÝYKYLÝAR

21.GÖKTÜRKMENLER DÖWLETI- 552 ÝYLDA BUMYN HAN ESASLANDYRÝAR,745 ÝYLDA ÝYKYLÝAR

22.BEÝIK SELJUK IMPERIÝASY-1040 ÝYLDA DAŇDANAKAN SÖWEŞINDEN SOŇ TOGRUL WE ÇAGRYL BEGLER ESASLANDYRÝARLAR,1157 ÝYLDA SOLTAN SANJARYŇ ÖLÜMI BLtN ÝYKYLÝAR.

23.AHEMENI DÖWLETI - B.E.ÖŇKI 550 ÝYLDA ESASLANDYRYLYÝAR .330 ÝYLDA ÝYKYLÝAR

24.AFRIGILER DÖWLETI- 304 ÝYLDA DÖREÝÄR. 712 ÝYLDA ARAP TAÝPASY TARAPYNDAN ÝYKYLÝAR.

25.SELEWKILER DÖWLETI- B.E.ÖŇKI 312 ÝYLDA DÖREÝÄR. B.E.ÖŇKI 64 ÝYLDA ÝYKYLÝAR

26.DANYŞMENTLERIÑ DÖWLETI-1097-1165 ÝYLLARDA

27.ZEÑÑILER DÖWLETI - 1217-1250 ÝYLLARDA

28.EFTALYLAR DÖWLETI - 4 ASYRDA DÖREÝÄR. 567 ÝYLDA ÝYKYLÝAR

29.KUŞAN DÖWLETI - 1 ASYRDA DÖREÝÄR. 4 ASYRDA ÝYKYLÝAR.

30.HUN DÖWLETI -B.E.ÖŇKI 3 ASYRDA DÖREÝÄR. 453 NJI ÝYLDA DÖWLET ÝYKYLÝAR

31.ŞEÝBANYLAR DÖWLETI - MUHAMMET ŞEÝBANY 1500 ÝYLDA ESASLANDYRYLYÝAR. 1598 ÝYLDA DÖWLET ÝYKYLÝAR

32.GAJARLAR DÖWLETI-1794-NJI ÝYLDA AGAMUHAMMET HAN ESASLANDYRÝAR.1925-NJI ÝYLDA REZA ŞA TARAPYNDAN ÝYKYLÝAR.

33.PEHLEWILER ŞA NESLI-1925-1979

34.OSMANLAR IMPERIÝASY(OTTAMAN IMPERI)-1299 ÝYLDA OSMAN ESASLANDYRÝAR.1922-NJI ÝYLDA LOZANNA ŞERTNAMASY ESASYNDA ÝYKYLÝAR.

BATYR GALABAÝEWIŇ TARYHY ÝAŇY OKAP BAŞLANLAR ÜÇIN TAÝÝARLYK MAKSADY BILEN DÜZEN TARYHDAN SORAGNAMASY:

1.SOLFERINO SÖWEŞI ?- BU SÖWEŞ 1859-NJY ÝYLYŇ 24-NJI IÝULYNDA FRANSIÝA BILEN AWSRIÝANYŇ ARASYNDA BOLÝAR.DÜNYÄ ÝÜZÜNDE LUKMANÇYLYKDA ULANYLÝAN ÝAGNY MAŞYNLARDA LUKMANÇYLYGYŇ BELGISI BOLAN GYZYL HAÇ ŞOL SÄWEŞDE ÝÜZE ÇYKÝAR

2.NÝURNBERG PROSESI NÄME WE HAÇAN BOLÝA ? NÝURNBERG BU GERMANIÝANYŇ BIR ŞÄHERI .OL TAÝDA 2-NJI JAHAN URŞUNA SEBÄPGÄR ADAMLARA 1945-NJI ÝYLYŇ 20-NJI NOÝABRDAN 1946-NJY ÝYLYŇ 1-NJI OktýabrA ÇENLI DOWAM EDEN HALKARA HARBY SUDY.

3.KIOK KIM ? KIOK HAN (LAWŞAN ÝA-DA GÖK HAN) B.E.ÖŇKI 174-NJI ÝYLDAN B.E.ÖŇKI 160-NJY ÝYLLARDA HÖKÜM SÜREN HUNLARYŇ HÖKÜMDARY.OL METE HANYŇ OGLY.

4.AFRASIÝAP KIM ? GADYMY TURAN-SAKLARYŇ HÖKÜMDARY HEMDE TÜRKTÜRKMENLERIŇ ATA-BABASY BOLAN ALP-ÄR-TÖŇŇENÄ EÝRANLYLARYŇ DAKAN ADYDYDYR.AFRASIÝAP DIÝMEK BOLSA ERBET HUDAÝYŇ ADYDYR.EÝRANLYLARA GÜN BERMÄNI SEBÄPLI DAKYLÝA.ALPAÄR-TÖŇŇE GARAHANLY TÜRKMENLERIŇ ATA-BABASY HASAPLANÝAR.

5.GARRYGALA WE GÖKDEPE GALASYNDA JARÇYÇYLYK EDEN ULY WE GORKUNÇ SESLI ADAM KIM? TEKE JARÇYSY GARASÄHET

6.GIŽDUWAN SÖWEŞI HAÇAN BOLÝAR?1512-NJI ÝYLYŇ 12 NOÝABRDA ŞEÝBANYLAR BILEN SEFEWILERIŇ ARASYNDA BOLÝAR

7.NURBERDI HAN ÖLÜMINIŇ ÖŇ ÝANYNDA HAÝSY SAZYLARY DIŇLÄP ÝOGALÝAR? KEL BAGŞYNYŇ SAZANDARLYK ETMEGINDE USSADYM BILEN GOŇURBAŞ MUKAMYNY DIŇLÄP ÝOGALÝAR

8 . MAGTUMGULY PYRAGYNYŇ AÝAL DOGANYNYŇ ADY NÄME? HURMA

9. NIKOLAÝ ÝOMUDISKINIŇ GYZYNYŇ ADY NÄME ? GARAJA BURUNOWYŇ
AÝALY DESSEGÜL ÝOMUDISKKAÝA

10. GÖKDEPÄNI BASYP ALAN GENERAL SKOBELOW HAÇAN ARADAN
ÇYKÝAR? 1882-NJI ÝYLYŇ 14-NJI IÝULYNDA MOSKWDAKY "LONDON"
MYHMANHANADA NEMES BOZUK AÝALYŇ ÝORGANYNDA ÝALAŇAÇ HALDA
AMANATYNY TABŞYRÝAR.

11. M. HOJAMÄMMEDOW KIM ? ILKINJI LELIN SAGADYNY ALAN TÜRKMEN
ADAMY

12. SEWR ŞERTNAMASY? ÖLI DOGAN ŞERTNAMA ÝAGNY 1-NJI JAHAN
URŞYNDA ÝEŇILEN DÖWLETLERIŇ ARASYNDA OSMANLYLARA ANTANTA
TARAPYNDAN BERLEN ŞERTNAMA ÝÖNE OŇA TÜRKLER RAZY BOLMAÝAR WE
GOZGALAŇ EDIP ÝEŇÝÄLER. ŞEÝDIP ŞERTNAMA GÜÝJE GIRMEÝÄR.

13. GAÝGYSYZ ATABAÝEWIŇ ÇAGALARYŇ ATLARY? 1-NJI TATÝANA
ATLYAÝALYNDAN ZOÝA WE NORA ATLY GYZLARY.... 2-NJI ÝEWGENIÝA
ÝAKOWLEWNA BRÝANSEWADAN KEMINE ATLY OGLY WE LEÝLI ATLY GYZY
BOLÝAR.

14. EZIZ HANYŇ ÖLÜMINIŇ ÖŇ ÝANYNDA AÝDAN SÖZLERI HAÝSY?

GÖNI ÝÜREKDEN ATYŇ
GAÝDAÝYN ÇYNAR ÝALY
ÝÖNE ÝÜZÜME DEGMÄŇ
HOSSARLAM TANAR ÝALY

YNHA INDI GUTARDY
EÝ HUDAÝ ÝALAN ÝALY
ŞUNDAN ATYŇ GÖRKEZÝÄN
BIR OKTA ALAR ÝALY

BATYR GALABAÝEWIŇ DÜZEN GIŇIŞLEÝIN, KÖP KITAPDA GABAT GELINMEÝÄN

SELJUK TÜRKMEN DÖWLETINIŇ NESIL DARAGTY :

1.GARA HAN

2.OGUZ HAN

3.DEŇIZ HAN (OGUZ HANYŇ IŇ KIÇI OGLY)

4.KYNYK (OGUZ HANYŇ 24 NJI AGTYGY)

5.ÇAGYR (ÇAGRY - LAÇYN)

6.KEREKUÇY-HOJA (KENARJA HOJA)

7.TUGŞURMYŞ

8.SARÇYK DUKAK

9.SELJUK BEG (DOLY ADY : SELJUK IBN DUKAK, IBN MÄLIK-GAZI)

10.MEJBURY 2 TOPARA BÖLÜNMELI BOLÝALAR.

1-NJI TOPARA YSRAÝYL ÝOLBAŞÇY BOLÝA(SELJUGYŇ DOGANY)

2-NJI TOPARA TOGRUL WE ÇAGRYL BEG ÝOLBAŞÇY BOLÝAR

11.TOGRUL BEG SOLTAN 1040-NJY ÝYLDÄ DÖWLETI ESASLANDYRÝAR

12.SÜLEÝMAN

13.ALP-ARSLAN

14.MÄLIK ŞA

15.MAHMYT 1-NJI SOLTAN

16.BERKÝARYK SOLTAN

17.MÄLIK ŞA 2 NJI

18.MUHAMMET TAPAR

19.MAHMYT 2 TAPAR

20.SOLTAN SANJAR

21 . MÄLIK MAHMYD IBN BUGRA

BATYR GALABAÝEWIŇ DÜZEN DERS BÄSLEŞIKLERDE GELIP BİLÄÝJEK

SÖWEŞLERIŇ HRONIKASY:

- 1.KERBELA SÖWEŞI - 680 ÝYLDA (ARAPLY OMEÝADLAR BLN MUSULMAN DAL AFRIKANLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)
- 2.RAHIT SÖWEŞI - 684 ÝYLDA (OMEÝADLARYŇ BAŞTUTANY BANA KALB BLN SIRIÝANYŇ ARASYNDA BOLÝA)
- 3.SEBASTOPOLIS SÖWEŞI - 692 ÝYLDA (OMEÝADLAR BLN WIZANTÝANYŇ ARASYNDA BOLÝA)
- 4.ZAB SÖWEŞI - 750 ÝYLDA (OMEÝADLAR BLN ABBASYLAR ARASYNDA BOLÝA. ABBASYLAR ÝEŇÝÄR)
- 5.KRASOS SÖWEŞI - 804 ÝYLDA (ABBASYLARYŇ BAŞTUTANY IBRAHIM IBN JIBRIL BLN WIZANTÝANYŇ IMPERATORY NIKOPOROS ARASYNDA BOLÝA)
- 6.KIWETOT SÖWEŞI - 1096 ÝYLDA 21 OKTÝABRDA (HAÇPARAZLARY SELJUKLY GYLYÇ ARSLAN 1NJI SAKLAÝAR)
- 7.MERSIWAN SÖWEŞI -1101-NJI ÝYLDA AGUSTDA (HAÇPARAZLAR BLN SELJUKLAR ARASYNDA BOLÝA)
- 8.GERAKLI SÖWEŞI - 1101-NJI ÝYLDA (HAÇPARAZLAR BLN SELJUKLAR ARASYNDA BOLÝA)
- 9.HARRAN SÖWEŞI - 1104 ÝYLDA (SELJUKLAR BLN IEROSALIM KOROLY BALDWIN 2NJI ARASYNDA BOLÝA)
- 10.ARTAH SÖWEŞI - 1105 ÝYLDA (HAÇPARAZLARYŇ BAŞTUTANY ANTIOH BLN SELJUKLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)
- 11.DIDGORI SÖWEŞI - 1121 ÝYLDA (GÜRJI SOLTANY DAWID 4 NJI BLN SELJUKLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)
- 12.AZAZ SÖWEŞI - 1125 ÝYLDA (HAÇPARAZLARYŇ BAŞTUTANY BALDWIN 2NJI BLN SELJUKLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)
- 13.MYRIOKEPHOLAN SÖWEŞI - 1176 ÝYLDA (TÜRK SELJUKLARY BLN WIZANTÝANYŇ IMPERATORY MANUEL 1NJI ARASYNDA BOLÝA)
- 14.MONTGISARD SÖWEŞI - 1177 ÝYLDA (EÝÝUBY SOLTANY SALADIN BLN IERUSALIM KOROLYNYŇ ARASYNDA BOLÝA)
- 15.KERAK SÖWEŞI - 1183 ÝYLDA (GUMFREÝ 4 NJI, IERUSALIMLI ISABELLA, KOROL BALDWIN 4 NJI BILELEŞIP SALANDINE GARŞY SÖWEŞÝÄRLER)

16.BASÝAN SÖWEŞI - 1202 ÝYLDA (GÜRJILERIŇ BAŞTUTANY DAWID SOSLAN BLN ANADOLY SELJUKLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)

17.ZHONGDU SÖWEŞI - 1215 ÝYLDA (JINGIZ HAN BLN JIN DINASTYNYŇ ARASYNDA BOLÝA)

18.DAMÝETTA SÖWEŞI - 1218 ÝYLDA (HAÇPARAZLAR BLN EÝÝUBYLAR ARASYNDA BOLÝA)

19.MOHI SÖWEŞI - 1241 ÝYLDA (MONGOLÝALY BATY HAN WE SUBUTAÝA BLN WENGER KOROLY BELA 4 NJI ARASYNDA BOLÝA)

20.LA-FORBIÝ SÖWEŞI - 1244 ÝYLDA (HAÇPARAZLAR BLN EÝÝUBYLAR ARASYNDA BOLÝA)

21.BUNEÝ SÖWEŞI - 1274 ÝYLDA 20 NOÝABRDA (MONGOLLAR BLN ÝAPONLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)

22.KÖAN SÖWEŞI - 1281 ÝYLDA (JINGIZ HANYŇ AGTYGY KUBLEÝ HAN BLN ÝAPONLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)

23.HOMS SÖWEŞI - 1281 ÝYLDA (MEMLUKLAR BLN MONGOLLAŇ ARASYNDA BOLÝA)

24.KURZOTA SÖWEŞI - 1296 ÝYLDA (JENOALYLAR (GENOA) BLN WENETÝANLARYŇ ARASYNDA BOLÝA. MARCO POLA HEM GATNAŞÝAR)

25.BAFEUS SÖWEŞI - 1302 ÝYLDA (OSMAN 1NJI BLN WIZANTÝANYŇ ARASYNDA BOLÝA)

26.DIMBOS SÖWEŞI - 1303 ÝYLDA (OSMANLAR BLN WIZANTÝANYŇ ARASYNDA BOLÝA)

27.PELEKANON SÖWEŞI - 1329 ÝYLDA (OSMANLY ORHAN 1NJI BLN WIZANTÝANYŇ IMPERATORY ANDRONIKUS 3 NJI ARASYNDA BOLÝA)

28.GALLIPOLI SÖWEŞI - 1354 ÝYLDA (OSMANLY SOLTAN ORHAN 1NJI GALLIPOLINI BASYP ALÝAR)

29.DUBRAWNIKA SÖWEŞI - 1377 ÝYLDA (SERBIÝALY MOROWÝAN BLN OSMANLYLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)

30.NIKAPOLIS SÖWEŞI - 1396 ÝYLDA (FRANSUZ, WENGER HAÇPARAZLARY BLN OSMAN IMPERIÝASYNYŇ ARASYNDA BOLÝA)

31.EDESSANYŇ GOLAÝYNDAKY SÖWEŞ - 260 ÝYLDA (SASANYLAR BLN RIMLI WALERYAN ARASYNDA BOLÝA. SASANYLAR ÝEŇÝÄR)

32.DURBE KÖLÜNDAKI SÖWEŞ - 1262 ÝYLDA (LITWA KNÝAZY MINDOWG BLN TEWTON ORDERINIŇ ARASYNDA BOLÝA. LITWALYLAR ÝEŇÝÄR)

33. MINŞA ŞÄHERINIŇ GOLAÝYNDAKY SÖWEŞ - 706 ÝYLDA (HYTAÝLAR BLN GÖKTÜRKMENLERIŇ BAŞTUTANY GAPAGAN HAN ARASYNDA BOLÝA. GÖKTÜRKMENLER ÝEŇÝÄR)

34. NESEFIŇ ETEGINDÄKI SÖWEŞ - 562 ÝYLDA (EFTANLYLARYŇ BAŞTUTANY GAFTAR BLN GÖKTÜRKMENLERIŇ BAŞTUTANY ISTEMI HAN ARASYNDA BOLÝA. GÖKTÜRKMENLER ÝEŇÝÄR)

35. GORGOSÖWEŞI - 484 ÝYLDA (SASANYLAR BLN ABDALLARYŇ ARASYNDA BOLÝA. ABDALLAR ÝEŇÝÄR)

36. ORMIZDA DÜZLÜGINDÄKI SÖWEŞI - 224 ÝYLDA (SASANYLY ARDAŞIR BLN PARFIÝALY ARTABAN 5 ARASYNDA BOLÝA. SASANYLAR ÝEŇÝÄR)

37. ÝEKEDEREK SÖWEŞI - 1855 ÝYLDA AGUSTDA (HYWA HANY ABDYLLA HAN BLN TÜRKMENLERIŇ ARASYNDA BOLÝA. TÜRKMENLER ÝEŇÝÄR)

38. DERBENT JÜLGESINDAKI SÖWEŞ - 1819 ÝYLDA (AHALLY MYRAT SERDAR BLN HYWALY MUHAMMETRAHYM HAN ARASYNDA BOLÝA)

39. IZGANT JÜLGESINDAKI SÖWEŞ - 1819 ÝYLDA (AHALLY MYRAT SERDAR BLN HYWALY MUHAMMETRAHYM HAN ARASYNDA BOLÝA)

40. IRDAT JÜLGESINDAKI SÖWEŞ - 1819 ÝYLDA (AHALLY MYRAT SERDAR BLN HYWALY MUHAMMETRAHYM HAN ARASYNDA BOLÝA)

41. ÇALAKAN SÖWEŞI - 1412 ÝYLDA (GÜRJI SOLTANY KONSTANTIN 1NJI BLN ŞIRWAN ŞA IBRAHIM BILELEŞIP GARAGOÝUNLY TKM LARA GARŞY BOLÝA)

42. HIROKITÝA SÖWEŞI - 1426 ÝYLDA 7 IÝULYNDA (MEMLUKLAR BLN SERHOŞ BOLAN KIBRISLILER ARASYNDA BOLÝA)

43. LESKOWAÇ SÖWEŞI - 1454 ÝYLDA (OSMANLAR BILEN SERB BAŞTUTANY NIKOLA SKOBALIÇ ARASYNDA BOLÝA)

44. KRUSEWAÇ SÖWEŞI - 1454 ÝYLDA (SERBLER BLN WENGERLER BILELEŞIP OSMANLARA GARŞY SÖWEŞÝÄRLER)

45. BELGRADE SÖWEŞI - 1456 ÝYLDA (WENGERLER BLN OSMANLY SOLTAN MEHMET 2NJI ARASYNDA BOLÝA)

46. OTRANTO SÖWEŞI - 1480 ÝYLDA (OSMANLY GEDIK AHMED PAŞA BLN ITALÝALAR ARASYNDA BOLÝA)

47. ÝENIŞEHİR SÖWEŞI - 1481 ÝYLDA (BEÝAZIT BLN JEM SOLTAN ARASYNDA BOLÝA)

48. LEPANTO SÖWEŞI - 1500 ÝYLDA (OSMANLAR BILEN WENESIÝALARYŇ ARASYNDA BOLÝA)

49.MARJA DABUKA SÖWEŞI - 1516 ÝYLDA (OSMANLYLAR BLN MEMLUKLAR ARASYNDA BOLÝA)

50.ÝAUNIS HAN SÖWEŞI - 1516 ÝYLYŇ 28 NJI OKTÝABRDA (OSMANLAR BILEN MEMLUKLAR ARASYNDA BOLÝA)

51.EGER SÖWEŞI - 1551 ÝYLDA (OSMANLYLAR BLN WENGERLER ARASYNDA BOLÝA)

52.TEMESWAR SÖWEŞI - 1552 ÝYLDA (OSMANLYLAR TEMESWARY BASYP ALÝAR)

53.SORIND SÖWEŞI - 1555 ÝYLDA (MAGOLLAR BLN SURI IMPERIÝASYNYŇ ARASYNDA BOLÝA)

54.BOUGÝE SÖWEŞI - 1555 ÝYLDA (OSMANLYLAR BLN ISPANLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)

55.ORAN SÖWEŞI - 1556 ÝYLDA (OSMANLYLAR BLN ISPANLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)

56.ŽERBA SÖWEŞI - 1560 ÝYLDA (OSMANLYLAR BLN BEÝIK LIGANYŇ ARASYNDA BOLÝA)

57.MUŞ SÖWEŞI - 1467 ÝYLDA (GARAGOÝUNLY JAHANŞA BLN AKGOÝUNLY UZYN HASANYŇ ARASYNDA BOLÝA. JAHANŞA ÖLDÜRÜLÝÄR.)

58.ÇENDIR OBASYNYŇ ÝANYNDAKY SÖWEŞ - 1873 ÝYLDA (HAZAR AT GYRGYNÇYLYK ÝYLLARDA SHU WAGTKY TKM TERITOTIÝASYNYŇ DAŞOGUZ WELAYATYŇ ÇÄGINDE BOLUP GEÇÝÄR)

59.SIRIND SÖWEŞI-1555 ÝYLDA (MOGOLLAR BLN SURI IMPERIÝASYNYŇ ARASYNDA BOLÝA)

60.WADI AL-LABAN SÖWEŞI-1558 ÝYLDA(OSMANLYLAR BLN MAROKKOLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)

61.ŽERBA SÖWEŞI-1560 ÝYLDA(OSMANLAR BLN BEÝIK LIGAŇ ARASYNDA BOLÝA)

62.ULA SÖWEŞI-15654 ÝYLDA (LIWTA BLN RUSSIÝA ARASYNDA)

63.ÇILDIR SÖWEŞI-1578 ÝYLDA(OSMANLAR BLN SEFEWILER ARASYNDA BOLÝAR)

64.TORÇES SÖWEŞI-1583 ÝYLDA (OSMANLYLAR BLN SEFEWILER ARASYNDA BOLÝA)

65.KERESZTES SÖWEŞI-1596 ÝYLDA(AUSTRIÝA-WENGERIÝA BLN GERMANIÝA BILELEŞIP OSMANLYLARA GARŞY BOLÝA)

66. DÜJEÝIL SÖWEŞI - 1258 ÝYLDA (MONGOL SERKERDESI BAÝJU NOÝAN ABBASY GOŞUNLARYNY PYTRATDY)

67.FARSALUS SÖWEŞI - B.E.ÖŇKI 48 ÝYLDA (SEZAR MÜSÜRI BASYP ALÝAR)

68.LUPÝA DERÝASYNYŇ GOLAÝYNDAKY SÖWEŞ - B.E.ÖŇKI 11 ÝYLDA (RIMLI AUGUST BLN GERMANLARYŇ ARASYNDA BOLÝAR)

69.BARBALISSOS SÖWEŞİ - 253 ÝYLDA (SASANY PATYŞASY ŞAPUR 1NJI BLN RIMLI
WALERÝAN ARASYNDA BOLÝA)

70.EDESA SÖWEŞİ - 259 ÝYLDA (SASANY KOROLY ŞAPUR 1NJI BLN RIM IMPERATORY
WALERÝAN ARASYNDA BOLÝA)

71.AMIDA SÖWEŞİ - 359 ÝYLDA (SASANYLAR BLN RIMLILER ARASYNDA BOLÝA)

72.TANAIS DERÝASYNYŇ GOLAÝYNDAKY SÖWEŞ - 373 ÝYLDA (HUNLAR BLN ALANLAR
ARASYNDA BOLÝA)

73.WILLOW SÖWEŞİ - 377 ÝYLDA (RIMLER BLN GOTLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)

74.NEWA DERÝASYNYŇ ÝANYYNDAKY SÖWEŞ - 1240 ÝYLDA (ŞWEDLER BILEN RUSLARYŇ
ARASYNDA)

75.GUSÇYLYK URŞLARY-1419-1434 ÝYLLARDA

76.MENTINES SÖWEŞİ-B.E.ÖŇKI 362 ÝYLDA (AFYNYLAR SPARTALLARDAN ÝEŇILÝÄR)

77.UTUS SÖWEŞİ - 447 ÝYLDA (HUN SERKERDESI ATYLLA BLN RIMLILERIŇ ARASYNDA
BOLÝA)

78.MUTAH SÖWEŞİ 629 ÝYLDA (ARAP MUSULMAN KALID IBN AL-WALID BLN
RIMLILERIŇ ARASYNDA BOLÝA)

79.AKRABA SÖWEŞİ - 632 ÝYLDA (REŞIDIŇ GOŞUNY BLN MUSAYLIMAH ARASYNDA
BOLÝA)

80.WALAHA SÖWEŞİ - 633 ÝYLDA (ARAPLY KALID IBN AL WALID BLN PARSLARYŇ
ARASYNDA BOLÝA)

81.FIRAZ SÖWEŞİ - 634 ÝYLDA (KALID IBN AL-WALID BLN RIMLILERIŇ, PARSLARYŇ,
KRISTIAN ARAPLARYŇ ARASYNDA MESOPOTAMIÝANYŇ ÇÄGINDE BOLÝAR)

82.BOSRA SÖWEŞİ - 634 ÝYLDA (KALID IBN AL-WALID BLN RIMLILERIŇ, KRISTIAN
ARAPLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)

83.FALH SÖWEŞİ - 635 ÝYLDA (MUSULMAN KALID IBN AL-WALID BLN RIMLILERIŇ
SERKERDESI GERAKLYŇ ARASYNDA BOLÝA)

84.ÝARMOUK SÖWEŞİ - 636 ÝYLDA (RIMLILER, GREKLER, FRANKLAR, RUSLAR,
ERMENLER, GÜRJÜLER, SLAWLAR BILELEŞIP MUSULMAN KALID IBN AL-WALIDA GARŞY
SÖWEŞÝÄRLER)

85.KTESIPON SÖWEŞİ - 637 ÝYLDA (MUSULMAN ARAPLAR BLN SASANYLAR ARASYNDA
BOLÝA)

86.NEHAWARD SÖWEŞİ - 642 ÝYLDA (MUSULMAN ARAPLARY BLN SASANY
DINASÝASYNYŇ ARASYNDAKY FINAL SÖWEŞI)

87.BALANHAR SÖWEŞI - 650 ÝYLDA (HAZAR BOÝNUNDA ÝAŞAÝAN TÜRK HALKLARY BLN
ARAPLARYŇ ARASYNDA BOLÝA)

88.AOUS SÖWEŞI - B.E.ÖŇKI 198 ÝYLDA (RIMLI TITUS FLAMININUS BLN MAKEDONÝALY
FILIPP 5 NJI ARASYNDA BOLÝA)

89.SABIS SÖWEŞI - B.E.ÖŇKI 57 ÝYLDA (SEZAR BLN NERWI ARASYNDA BOLÝA)

90.ALESÝA SÖWEŞI - B.E.ÖŇKI 52 ÝYLDA (ÝURIÝ SEZAR BLN GALLI TAÝPASYNYŇ
BAŞTUTANY VERSINGETORKS ARASYNDA BOLÝA